

ДІЯЛЬНІСТЬ ДИСТРИБУТИВНИХ ЦЕНТРІВ ТА ЇХ РОЛЬ У СУЧАСНІЙ ЛОГІСТИЧНІЙ СИСТЕМІ

*Запорожченко Т.Г., аспірант, Писаренко В.В., д.е.н., доцент
Полтавська державна аграрна академія*

У статті досліджуються теоретичні аспекти діяльності дистрибутивних центрів. Проведено змістовне порівняння категорії дистрибутивного центру з визначеннями логістичного центру і складу. Обґрунтовано недоцільність ототожнення даних понять. Особливу увагу приділено визначенню ролі та місця дистрибутивного центру не лише у системі розподільчої логістики, а і в маркетинговому комплексі загалом.

The article deals with theoretical aspects of the distribution centers activity. A meaningful comparison of the concept of distributive center defined with logistics center and warehouse was made. Justified unreasonableness of identification these concepts. Particular attention is given to the role and place of distributive center not only in the system of distribution logistics, and in the marketing mix in general.

Постановка проблеми. На протязі останніх років, тема організації дистрибутивних (розподільних) центрів стала однією з найбільш популярних у вітчизняному логістичному співтоваристві. Така тенденція обумовлена тим, що в результаті впровадження у збутову систему підприємства дистрибутивного центру, згідно дії статистичного закону, відбувається зменшення страхових запасів [10, 12]. Поряд із зростаючими темпами впровадження дистрибутивних центрів у практичну діяльність вітчизняних підприємств, у тому числі і аграрних, теоретичні основи їх визначення, організації та функціонування залишаються малодослідженими. Не лише практики [9], а й науковці у своїх роботах ототожнюють значення логістичного центру з дистрибутивним [7], прирівнюючи останній за змістом і функціональним призначенням до звичайного складу тощо.

Перелічені фактори обумовлюють виключну актуальність дослідження проблем теоретичного обґрунтування значення дистрибутивних центрів та основних організаційних параметрів їх діяльності.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Аспекти формування та організації діяльності дистрибутивних центрів і проблеми розвитку розподільчої логістики досліджуються у наукових працях Л.М. Гурч [3], В.М. Кислого [5], Є.В. Крикавського [4], В.Т. Лозинського [6], О.М. Полякової [9], В.Ю. Розгуляєва [10], В. Руделіуса [7], О.М. Сумця [11], А.В. Таранишина [12], І. Фехнера [2] та інших. У той же час, чимало питань теоретико-методичного підходу дослідження розподільчої логістики і дистрибутивних центрів як у цілому, так і в галузі АПК України, залишаються недостатньо дослідженими. Тому, окреслена проблематика статті є досить актуальною і потребує подальшого вивчення.

Постановка завдання. Метою статті є дослідження теоретичних аспектів визначення поняття дистрибутивного центру, порівняння його за змістом з іншими категоріями розподільчої логістики, а також визначення місця та ролі дистрибутивних центрів у системі логістики, як складового елементу

класичної маркетингової концепції «4Ps».

Виклад основного матеріалу дослідження. В. Руделіус, вивчаючи питання складування і вантажопереробки, розглядає дистрибутивний (розподільчий) центр як один із типів складу (рис. 1).

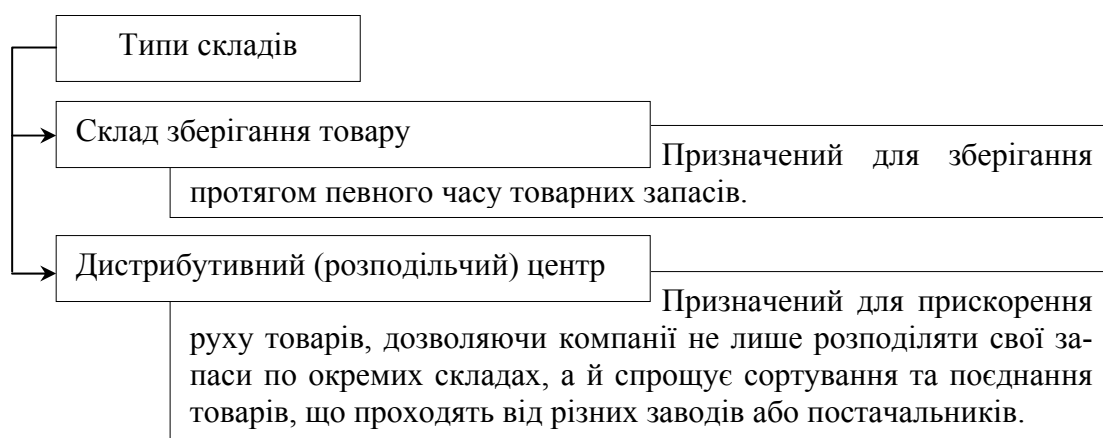

Рис. 1. Роль та місце дистрибутивного центру у складській системі
Джерело: [7]

У свою чергу В.Ю. Разгуляєв розглядає дистрибутивний центр як склад, з якого проходить процес відвантаження на інші склади компанії, а безпосередня торгівля, як правило, не здійснюється [10, с. 18]. Автор наводить порівняльну характеристику якісних відмінностей у роботі дистрибутивного центру та торговельного складу (табл. 1).

Таблиця 1

Відмінності роботи дистрибутивного центру і торговельного складу

Показник	Торговий склад	Дистрибутивний центр
Варіація клієнтів	Значна (від разових до постійних; від штучних до палетних)	Загал (постійні та масштабні, включаючи всі філіали або магазини компанії)
Кількість клієнтів	Значна, при нестабільній кількості клієнтів	Незначна, при стабільній кількості клієнтів
Операційна доступність клієнтів	Як правило на протязі дня, у деяких випадках навіть миттєва (у разі самовивозу)	Від кількох днів до кількох місяців, залежно від віддаленості філіалів (магазинів)
Об'єми відвантажень	Відвантаження одного філіалу (магазину)	Відвантаження всіх філіалів (магазинів)
Контактність відвантажень	Визначена правилам мінімальної партії відвантаження у філіалі – зазвичай єдина неподільна упаковка	Визначена правилам відвантажень із дистрибутивного центру – часто із заокругленням до короба, палети, контейнера
Регулярність відвантажень	Нерегулярні – визначаються клієнтською потребою	Регулярні – визначені правилам відвантажень із дистрибутивного центру
«Піки» відвантажень	Гострі	Згладжені
Асортимент	Лише ті позиції, які продаються в даному філіалі (магазині)	Всі позиції, поставка яких здійснюється через дистрибутивний центр

Джерело: [10]

Аналізуючи визначення представників як західної, так і російської школи менеджменту, прослідковуються спільні риси ототожнення значення дистрибутивного центру зі складом, що, на нашу думку, не є коректним. У якості підтримки даного припущення, зазначимо, що ще у 2003 р. Кліффорд Ф. Лінч обґрунтував недоцільність визначення дистрибутивного центру у якості складу. Основою його лінії аргументації стали чотири особливості, які і відрізняють дистрибутивний центр від складу (рис. 2).

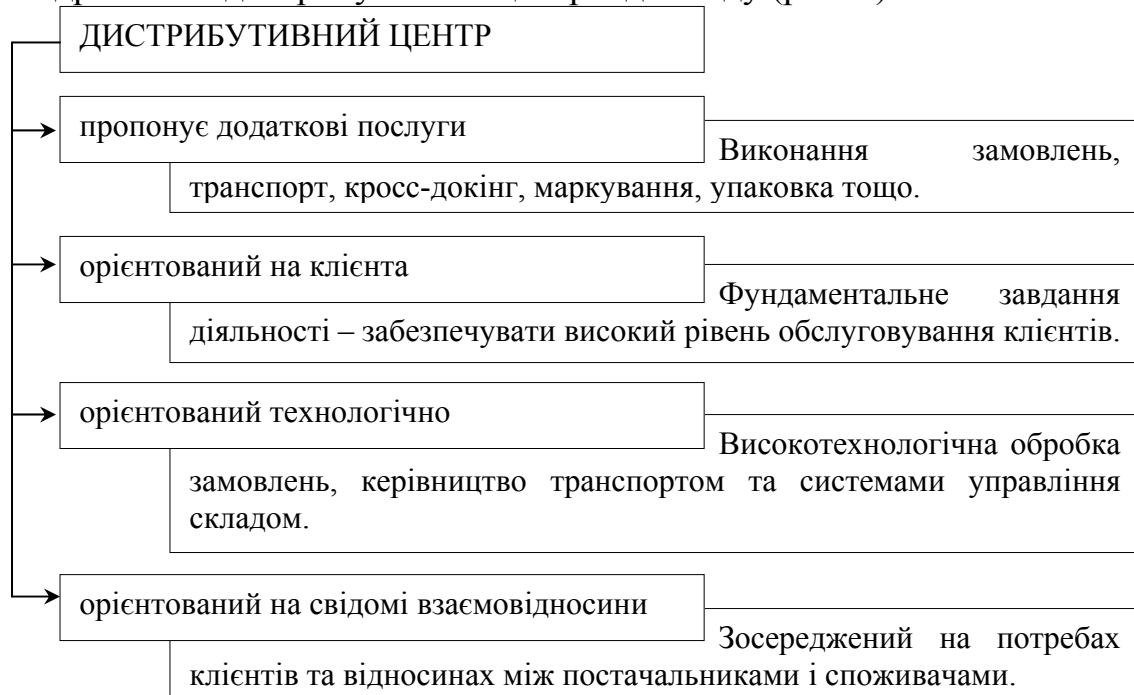

Рис. 2. Відмінні особливості дистрибутивного центру порівняно зі складом
Джерело: узагальнено автором на основі [1]

Аналізуючи дані рис. 2, прослідковується високий рівень підприємницької спрямованості на задоволення потреб споживачів, яка є основною відмінною характеристикою діяльності дистрибутивного центру, у порівнянні зі звичайним складом.

В.М. Кислий пропонує застосування специфічного елементу «логістичні центри дистрибуції», обґрунтовуючи доцільність застосування концепції логістичного центру дистрибуції [5, с. 172–178]. Разом з тим, Є.В. Крикавський вважає недоцільним при сучасному рівні розвитку теорії і практики логістики використання терміну «розподільний логістичний центр» [4]. Різниця між дистрибутивним та логістичним центром, виходить із їх функціональності.

Найбільш повним розумінням логістичного центру, на нашу думку, є визначення польського вченого І. Фехнера, згідно якого логістичний центр – це просторовий об’єкт окресленої функціональності з відповідною інфраструктурою і організацією діяльності, за допомогою якого реалізуються логістичні послуги, пов’язані з прийманням, складуванням, розподілом і відправкою товарів, а також супутніми послугами, що надаються незалежними по відношенню до відправника або одержувача суб’єктами господарювання [2, с. 21]. Тобто у своїй діяльності логістичні центри охоплюють набагато

ширший спектр функціональних властивостей, ніж дистрибутивні центри.

Порівняння особливостей організаційної роботи дистрибутивного і логістичного центрів за відповідними факторними ознаками, дає можливість побачити ряд якісних відмінностей їх роботи, що є вагомим обґрунтуванням недоцільності змістовного ототожнення досліджуваних категорій (табл. 2).

Таблиця 2

Відмінність в організації роботи логістичного і дистрибутивного центрів

Факторна ознака	Логістичний центр	Дистрибутивний центр
Основне призначення	Консолідація/деконсолідація	Зберігання запасів
Основний фактор локалізації	Перетин автомагістралей	Ринок збуту
Умови складської обробки матеріальних запасів	Транзитно-перевалочного типу	Розподільного типу (розподільні центри)
Види товарів, що зберігаються	Універсальні	Спеціальні
Ступінь власності	Загального призначення	Індивідуального призначення (корпоративні)

Джерело: [9]

З метою визначення значення місця дистрибутивного центру у загальній системі розподільчої логістики, доцільно порівняти поняття складської та розподільчої логістики.

Складська логістика – досліджує процеси і операції, безпосередньо пов'язані з переробкою та оформленням вантажів і координацією зі службами закупівлі та продажу, розрахунком оптимальної кількості складів та місць їх розташування, систем і засобів складування, контролю товарних запасів. У той час як розподільча логістика представляє процес управління матеріальними і нематеріальними операціями (транспортуванням, складуванням та ін.), які здійснюються у процесі доведення готової продукції до споживача, а також передавання, зберігання та опрацюванням потрібної інформації [3, с. 364].

Аналізуючи зміст наведених визначень, вважаємо за доцільне розглядати поняття складської логістики, як складової частини розподільчої логістики, адже остання має більш широке функціональне призначення (рис. 3).

Згідно даних рис. 3, логістичні центри охоплюють більш широкий ареал впливу та функціональності, ніж дистрибутивні. Останні, у свою чергу, є невід'ємною частиною функціонування сучасної розподільчої логістики, а ототожнення їх зі складом є некоректним у міру того, що складську логістику можна розглядати як складову розподільчої логістики.

Висновки. Таким чином, можна зробити висновок, що створення дистрибутивних центрів на сьогоднішній день – один із найбільш ефективних способів удосконалення системи розподільчої логістики на підприємствах продовольчого ринку України. Комплексне дослідження теоретичних засад визначення дистрибутивного центру дає змогу визначити, що дане поняття відмінне за змістом від понять логістичного центру та складу.

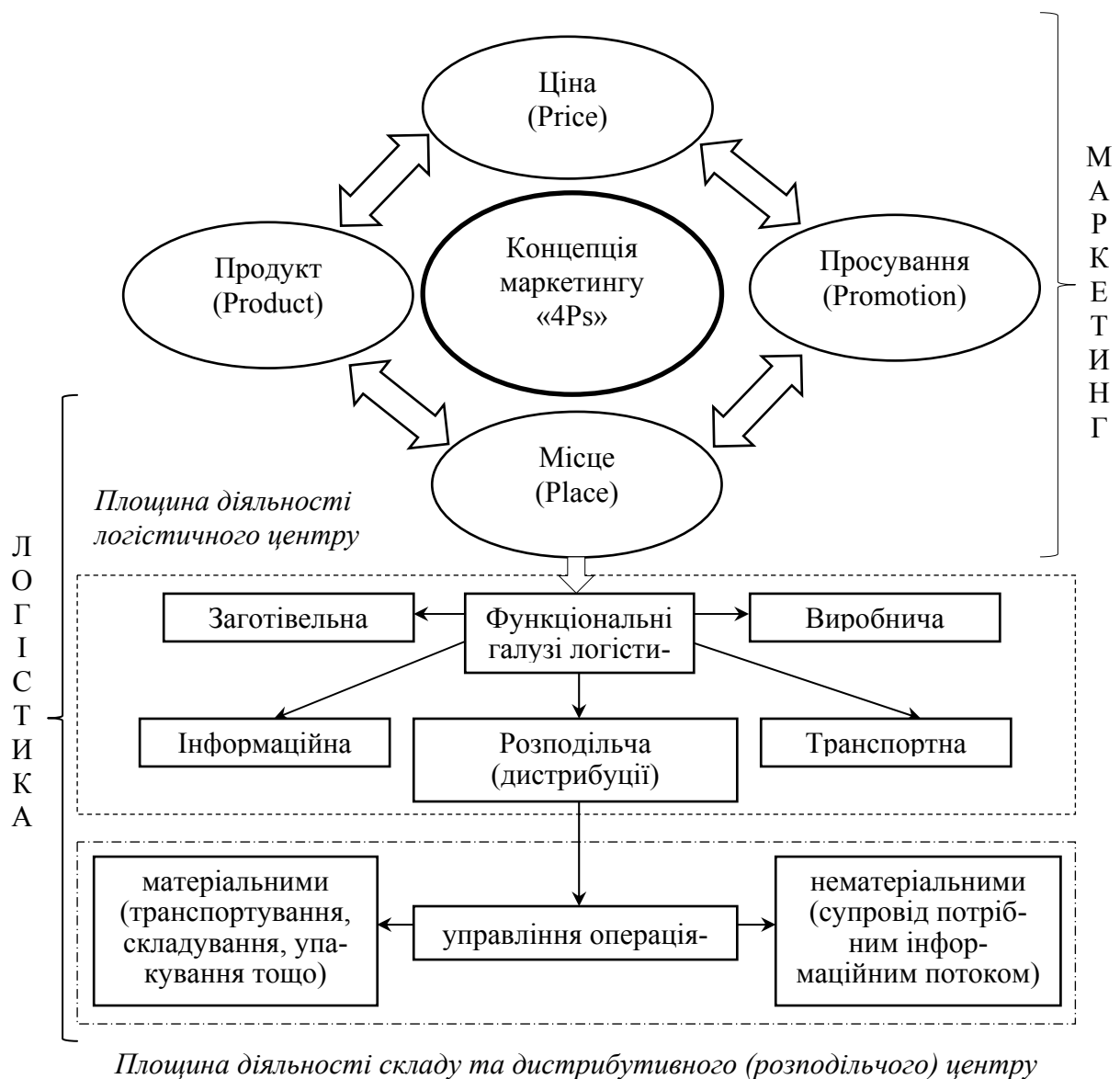

Рис. 3. Роль та місце дистрибутивного центру у маркетинговій концепції «4Ps»

Джерело: [розробка автора]

У системі комплексу маркетингу підприємства та логістичної системи, як основи розвитку процесу розповсюдження (дистрибуції) продукції, дистрибуційний центр знижує страхові запаси, та відповідно, витрати на їх утримання. У своїй діяльності дистрибутивні центри охоплюють менший ареал функціональності, порівняно з логістичним центром, проте водночас мають більше можливостей, ніж звичайні склади. Особливість роботи сучасного дистрибутивного центру – орієнтація на задоволення потреб споживачів, що проявляється у наданні ними більшого спектру додаткових послуг.

Література.

1. Cliff Holste. Logistics News: Warehouse or Distribution Center: What Is It – Really? [Електронний ресурс] / Cliff Holste // Expert Insight: Sorting it Out. – 2009. – December 16. – Режим доступу : http://www.scdigest.com/assets/Experts/Holste_09-12-16.php. – Назва з титул. екрану.
2. Fechner Ireneusz. Centra logistyczne / ich rola w procesach przepływu towaru w systemie logistycznym polski. [Електронний ресурс] / Ireneusz Fechner. – Transport. – 2010. –

С. 19–32. Режим доступу до журн. : <http://www.it.pw.edu.pl/prace-naukowe/z76/fechner.pdf>. – Назва з титул. екрану.

3. Гурч Л.М. Логістика : [навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл.] / Л.М. Гурч. – К. : ДП «Видавничий дім «Персонал», 2008. – 560 с.

4. Крикавський Є.В. Логістика: компендіум і практикум : [навч. посіб.] / Є.В. Крикавський, Н.І. Чухрай, Н.В. Чернописька. – К. : Кондор, 2006. – 340 с.

5. Логістика: Теорія та практика : [навч. посіб.] / [В.М. Кислий, О.А. Біловодська, О.М. Олефіренко, О.М. Смоляник]. – К. : Центр учбової літератури, 2010. – 360 с.

6. Лозинський В.Т. Формування сучасних систем дистрибуції товарів: проблеми теорії і практики / В.Т. Лозинський, І.П. Міщук // Логістика : [зб. наук. праць.] / відп. ред. Є.В. Крикавський. – Львів : Видавництво Львівської політехніки, 2010. – № 690. – С. 95-103.

7. Маркетинг: [підручник] / В. Руделіус, О.М. Азарян, Н.О. Бабенко та ін.; Ред.-упор. О.І. Сидоренко, Л.С. Маркова. – 4-те вид. – К. : Навчально-методичний центр «Консорціум із удосконалення менеджмент-освіти в Україні», 2009. – 648 с.

8. Організація та проектування логістичних систем : [підручник] / [М.П. Денисенко, П.Р. Левковець, Л.І. Михайлова та ін.] ; під ред. проф. М.П. Денисенка, проф. П.Р. Левковця, проф. Л.І. Михайлової. – К. : Центр учбової літератури, 2010. – 336 с.

9. Полякова О.М. Методологічні основи формування і розвитку мережі регіональних логістичних центрів в Україні / О.М. Полякова // Вісник економіки транспорту і промисловості. – 2010. – № 30. – С. 28-33.

10. Разгуляев В.Ю. РЦ как инструмент оптимизации / В.Ю. Разгуляев // Дистрибуція і логістика. – 2011. – № 1 (78). – С.18-21.

11. Сумець О.М. Логістика: теорія, ситуації, практичні завдання : [навч. посіб.] / О.М. Сумець. – 2-ге вид., доповн. – К. : «Хай-Тек Прес», 2011. – 344 с.

12. Таранишин А.В. Cross-docking: полезная мода этого года. / А.В. Таранишин // Дистрибуція і логістика. – 2006. – № 2 – С.10-16.

УДК 631.164.23

ІНВЕСТИЦІЙНА ДІЯЛЬНІСТЬ ТА ЇЇ АКТИВІЗАЦІЯ У СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВАХ

Калюжна Ю.П., асистент

Полтавська державна аграрна академія

У статті характеризуються основні фактори активізації інвестиційної діяльності сільськогосподарських підприємств

The article characterized the main factors stimulate investment farm

Постановка проблеми Інвестиційна діяльність є однією з умов розвитку сільськогосподарських підприємств, від обсягів та ефективності якої значною мірою залежить подальший розвиток сільського господарства, яке потребує значних коштів на освоєння нових технологій, модернізацію, підвищення конкурентоспроможності сільськогосподарської продукції тощо.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Дослідження різних аспектів інвестиційного розвитку та ефективності інвестицій відображені у працях зарубіжних вчених: Л Гиттмана, М. Джонка [1], У. Шарпа [2] та інших. Проблеми ефективності інвестицій в аграрну сферу присвячено роботи вітчизняних дослідників В. Андрійчука [3], О. Гуторова [4], О. Ульянченка [5],